

Kandavas rogaina tapšanas stāsti.

1.stāsts

Vēl ir ziema. Atbilstoši "mīnusi". Mazie ceļi tikai vienvirziena, jo otro virzienu nosedz 2-metrīgā valnī sastumts sniegs. Apakšā sērsna, pa virsu pūdersniegs. Šķidrums ūdens tikai dziļajās gravās, kur tuvāk Zemes centram. Tam tuvāk varētu tikt arī pa Velnalu, taču mazliet bail. Un ja nu... Jo akmens, ko Velns gribējis mest, bet nav aizmetis, izskatās gana iespaidīgs. Pakāpties un - "Iec, ja gribi lekt" - pāri Abavas senlejai, kur drīz varēs sastapt tās pinkainās savvaļas govīs, kuras šobrīd mierīgi rosās aplokos.

2.stāsts

Pavasaris ir klāt. Taču par to liecina tikai augstu virs horizonta ceļojošā Saule. Mežā sniegs, ūdeņus klāj bieza un izturīga ledus kārtā. Sniega virskārtu klāj sērsna, kas viegli nes gājējus. Tikai laiku pa laikam nākas "izmērīt" sniega kārtas biezumu ar vienu vai otru kāju. Ir dziļš. Un arī slapjš tur apakšā. Zeme šogad tā īsti nepaspēja sasalt, pirms to uz visu ziemu pārklāja sniega sega. Labi, ka sniegam nav purva iesūcošais spēks. Atrast mežā ceļus, nelielus dīķišus un tamlīdzīgus objektus, kas ir iezīmēti kartē, var tikai ar rīkstnieka spējām. Piesaulē tomēr sāk parādīties tumšas lauces. Vēl bez pavasara ziediem. Un arī bez ātri augošiem lakstaugiem, kas klāj moderno laiku "pilskalnus", zem kuriem atdusas plastmasenes, skārdenes un stiklences, un citas tālajā nākotnē tik interesantās lietas. Lai jau mūsu pēctečiem, arheologiem, tiek. Nu, varbūt vienīgi tā veco riepu kaudze, kas deklarēta kā privātīpašums, viņiem ies secen.

3.stāsts

Nu jau dzied dzērves. Vismaz viņas tā domā. Mums, nez kāpēc, šķiet, ka viņas kliez. Nez, ko dzērves domā par kori "Kamēr"? Arī zaķis vairs nav balts, bet svītrains kā jenotsuns. Tas noteikti ir zaķis, jo tam ir garas ausis un tas ātri aizcilpo. Pietiekami ātri, lai netiktu iemūžināts bildē. Pa sniega virskārtu vēl joprojām var iet pa virsu, taču arvien biežāk ir "jāmēra" dziļums, bieži vien ar abām kājām reizē. Nu joprojām ir dziļš! Un joprojām zāle ir pelēka un neko krāsainu virsū redzēt vēl nevar. Toties meža ceļi vairs nenes, bet mēģina apskaut visu, kas uz tiem smagāk uzspiež. Tuvojās ceļu lietošanas pauze. Bet pavasaris plosās - mierīga piesaule, mežonīgs vējš, sniega pārslas un krusas graudi. Un atkal mierīga piesaule. Kandavas rogains būs īpašs - no pastaigas pa pavasarīgi naksnīgo Kandavu, līdz lauzienam cauri vietām, kuras pieder kategorijai "Kāds velns mani te dzina?" Bet gan jau komandas biedra uzmundrinājums palīdzēs. Un ar to "Iec, ja gribi lekt" arī ne vienmēr ies viegli, jo, ja briedis tādām žogam nevar pārlēkt, tad... Un man zināmais Ugāles apkaimes lielākais žogs nobāl un atkāpjas to inženiertehnisko veidojumu priekšā, kas apjož iespaidīgus hektārus Kandavas apkaimē. Uz šī šaha dēlīša pēc nedaudz vairāk kā mēneša nostāsies spēlētāji un izspēlēs savas kombinācijas.

4.stāsts

Nu jau pavasaris ar savu konservu griežamo ir atdalījis ledu no krastiem, taču vāks vēl ir izturīgs un pa to pārvietoties ir vienkāršāk, nekā kārtējo reizi pārliecināties par teiciena „cerība – muļķu mierinājums” patiesību, kad nepiepildās kārtējā cerība neiegāzties līdz vidum kaut kur apakšā paslēptā tukšumā, slapjumā vai..., bet labi vien ir, ka pie mums nav lāču midzeņi. Mazie zvēriņi gan izskatās priecīgi, tērpa maiņa un citas jautrības. Stirnas, protams, vairumā, lai gan mežacūku rakumi arī iespaidīgi, bet varbūt tur ir kāda savstarpēja vienošanās ar saimnieku par lauku pirmapstrādi. Briežus gan nemana – laikam visi pārgājuši „privātajā” maizē. Sīkums, ka aiz žoga. Un jācer, ka mums nenāksies sastapties ar to padsmītpirkstaino monsturu, kura pēdas nospiedums nu ir iemūžināts Kandavas rogaina bildēs.

Baltais sniegs ir vizitlīdzeklis. Taču tiklīdz tas „pieķer” ko tumšu – ardievu tikumība. Un gribi vai negribi, bet jāpāriet citā agregātvoklī, kurš ar iespaidīgu straumi pat visnecilākajā strautā liek domāt – vai ir vērts mēģināt tikt uz otru krastu? Tur, kur ar strauta pamatgultni nav pieticis, ir iedarbināta otra, un trešā, un vispār visa pļava zem ūdens.

Visapkārt valda pelēcīgās krāsu paletes neskaitāmas variācijas ar nelielu brūnā, mazliet zaļā piedevu. Bet nē! Jau atvērušās pirmās zilās, dzeltenās, baltās pavasara actiņas, lai paraudzītos uz savu modinātāju zilajās debesīs. Īpaši daudz ir oranžsārtās sēnes, OKZK krāsās. Hm, Austrijas agrene. Nu, lai būtu Austrijas, tik un tā skaisti.

Ziemas klusumu nomainījis daudz balsīgais putnu koris. Kāda zīlīte pielido un nepārprotami kaut ko stāsta, vai jautā, vai vienkārši brīnās: „Ko malies pa to sniegu, celies spārnos!” Gribētos gan...

Jocīgi, taču katru gadu atkal no jauna priecājamies par to pašu – par Saules arvien lielākajiem lokiem tur augšā, par pirmajām pavasara puķītēm, par atlidojušiem putniem. Bet, ja mums tas ļauts tikai dažus desmitus reižu, tad, laikam, viss ir saprotams.

Nevar izšķirties, kas labāk: vienreiz, bet ar azartu, pa šiem mežiem, pauguriem, purviem, medību laukiem, mazpilsētas ieliņām, Abavas senkrastu un ieleju; vai tomēr uzrakstīt vairākus stāstus – lēnām un izgaršojot. Nu, ko – kādam vienmēr ir jābūt autoru lomā, pirmizrāde – jau pēc nepilna mēneša.

5.stāsts

Pēc vētrainā un lietainā nedēļas vidus no ziemas palikušas tikai atmiņas. Bet sniegu atrast vēl var. Un arī sevi cienoši purvi vēl zem ledus vāka. Bet Līgupīte, kura nedēļas sākumā vēl bija līdz malām un pāri, tagad ir pārbrienama visur, kur bebrī nav ierīkojuši sev peldvietu. Laikam jau atkal maija sākumā sagaidīsim ugunsbīstamo sezonu. Bet divi hobiji - kūlas dedzināšana un rogainings – parasti, par laimi, nepārklājas.

Lai gan mazā upīte nemaz nemēģina sacensties varenībā ar Abavu, kur līkločiem dodas tās ūdeņi, arī tai ir iespaidīga senleja ar nopietnām gravām un palienu. Kāds mežā paslēpies paugurs apjots ar akmens valni – iespaidīgs akmens žogs. Pilskalns? Zemju robeža? Krasta stiprinājums? Kaut kur vēl mežā manīts tāds pats žogs. Kā Viklovas pauguros, Īrijā...

Stārķu pāris stāv ceļmalas peļķē. Bet vardēm ūdens vēl ir mazliet par aukstu. Toties mežā viss notiek. Dusmīgi atskatoties, glītu, baltu astes galu vicinot, aizskrien lapsa. Laikam pajuka medības. Trīs stirnu jaunkundzes stāv uz stigas un apspriež jaunumus. Nedaudz tālāk mežacūku pāris pārlido pāri celiņam. Šur-tur var manīt arī aļņa un citu mazu zvēriņu pēdas.

Vaļasprieki ir dažādi. Medību tornīšu miljons visās iespējamās un neiespējamās vietās. Laikam Kandavas apkārtnē medību sezonā iet kā karā. Pāris blīkšķus esmu dzirdējis arī šo stāstu tapšanas laikā.

Saule sāk zīmēt arvien garākas ēnas. Šīsdienas 7-stundnieks tuvojas izskaņai. Augstu, augstu varavīksnes krāsas debesīs – augoša Mēness radziņš. Rogainings gan noritēs piķa melnā naktī. Ir deviņi vakarā. Starta lielajam rogainam – šajā stundā tieši pēc trīs nedēļām.

6.stāsts

Jau otro dienu saulīte „staigā pa zemes virsu”. Un dod iespēju krāt kilometrus Kandavas apkārtnē. Daba arvien vairāk sāk līdzināties tam, kas uzzīmēts kartē. Pazust nevarēs arī tad, ja mēģināt iet „bezceļā”. Taču, tāpat kā visur, arī Kandavas džungļos ir vadātāji, kas smuki atgriež tevi atpakaļ izejas pozīcijās. Tā ka kompass ir, kā saka, „must have (jābūt pa rokai)”.

Pat ūdens jau ir tik iesilis, ka pārbrist pāri strautam, staigāt pa slapjajiem „bezceļiem” vairs nesagādā diskomfortu. Laikam jau arī tam zaķim nē, kurš kā raķete izlido cauri peļķei, šļakatas iet pa gaisu. Jā, vārdes vēl netrokšņo, bet, interesanti, vai rāpuļi jau sāk mosties?

Nu jau pavasara puķītes lieliem klājieniem sedz piesauli. Un rīt-parīt tās jau nomainīs citas. Kādā gravā meža vidū rodas sajūta, ka tūlīt pa šo krāčaino strautu lejā nāks kāds ūdens slalomists – iespaidīgs kritums pie tiem līdzenumiem, kas vērojami turpat netālu. Jāmēģina ar distanci „ievilkt” dalībniekus arī tādās vietās. Daba Kandavas pusē tiešām ir ļoti daudzveidīga – līdzās sadzīvo industriāli apstrādāti lauki un neskarts simtgadīgs mežs. Līdzenums – cik tālu var redzēt, un pēc brīža jau gravas un pauguri, kas atgādina kāpienu Karpatos.

Ejot pa kādu vecu, jau sen nelietotu „lauku šoseju”, pēkšņi, pret savu apziņu, esmu palēcienā vismaz pusmetru virs zemes. Rāpuļi IR pamodušies! Lai arī mazais odzēns pats izskatās pārbijies, bet gan jau ka kost viņš māc. Ja cīrulis ar savu pavasara dziesmu spēj tikai manas domas pacelt augšā, tad šis te mazais zig-zagotais radījums ir spējis reāli mani pacelt gaisā. Nu, jācer, ka vakarā šie visi dodas atpūtā, un nevienam nenāksies aprūpēt pāris mazus caurumiņus komandas biedra kājā. Lielāko odžu midzeni – Čūžu purvu – varēsiet apskatīt ārpus sacensību režīma.

Šo stāstu noslēdzošais stāsts

Nu jau var mēģināt staigāt ar sausām kājām. Tas gan prasa diezgan daudz uzmanības un vienā brīdī jau atkal var neiespringt par šo iespēju. Jo ir cita vēlēšanās – pārcelties par kādiem gadiem 50 nākotnē, lai redzētu, kādā mežu izskatā realizēsies mūsdienu mežistrādes tehnoloģijas. Bet droši vien mežinieku rīcībā būs vēl jaudīgākas „gaļasmašīnas”, kas mežu novāks reizē ar kādu pusmetru augsnes. Pa vienu galu nāks ārā žāvēti dēļi, pa otru – ar zemi sastrādāta mulča, kas glītā slānī klās izcirtumu. Šobrīd laužoties pa to, ko sauc par izcirtumu, vai arī cita veida cirsmu, vai tīrītu jaunaudzī, visas ikdienišķās problēmas kļūst maznozīmīgas.

Bet turpat līdzās ir vēl arī mūžameži ar gadsimtu pieskārienu. Laikam arī aļņu pārim tādi patīk vairāk, jo abi tā tīri negribīgi dodas tajā pašā virzienā, kur es, tikai mazliet ātrāk. Toties man pretī no kādām mājām skrien tās sugas suns, ar kādu mēs pēc gadiem piecpadsmit sapratīsimies no pusžesta un „acu kontakta”. Šobrīd pabužinu šo un saimniecei stāstu, ka aprīļa beigās mājām garām varētu kļūt cilvēki ar uguntiņām pierē. „Kas tad tie būs? Orientieri?” – „Tie paši”, es smaidu un norādu uz karti. „Nu, labi, labi.” Maza mīļa saimniecība mežmalā, rosīgs saimniekpāris, draudzīgi sunīši, arī tas, kurš pilda savu pienākumu pie ķēdes. Bet apkārtnē šur un tur var apbrīnot arī megaplānus. Trīsmetrīgie žogi, tas jau šķiet pats par sevi saprotama parādība. Bet ir vēl arī vērienīgi dīķi, dažos arī būrīši, laikam, pīlēm. Vienīgi visu laiku mazliet nevar tikt vaļā no sajūtas, ka šobrīd viss ir sabremzējies, tehnika arī tāda stipri vakarējā, ja nerēķina vieglos auto. Vienīgi mežistrādes darbi rit pilnā sparā. Taču ir arī labi sakopti un sastrādāti lauki, lopu fermas ar dzīvības pazīmēm, gaterīši. Un gan jau arī Kandavā, tāpat kā visā mūsu zemītē, reiz izšķirsies, ko darīt tajos arumos – stādīt kartupeļus, vai uzklāt kādu segumu ietvēm un ielām. Ticēsim, ka visam ir savs laiks un kārts.

Esmu sev radījis pilnīgu ticību kartei, pazaudēties nav izdevies pat vislielākajos bezceļos. Visas graviņas, pauguri un ieloki savās vietās, svarīgākās „magistrāles” pārbaudītas, distance „izlaizīta”, izvēles varianti pietiek, sākas „gaidīšanas svētki”.

Laipni gaidīti uz „Kandavas rogainingu 2011”!